

Miből, hogyan gazdálkodunk?

8.

Milyen munkakörökben dolgoznak a családtagjaid?

Reggelente iskolába menet találkozhatasz a buszt vezető sofőrrel (1. ábra), a leveleket kihordó postással, az üzletben dolgozó eladókkal, a bíróságra rohanó ügyvéddel, a gyárba siető mérnökkel, a boltba virágot és zöldséget szállító gazdával, az iskolában a téged tanító tanárokkal, a könyvtárossal, a karbantartóval, a takarítóval, a szakáccsal és még sorolhatnánk. Ők valamennyien a **gazdaság** fontos szereplői, annak különböző területein dolgoznak. Foglalkozásuk a **mezőgazdasághoz**, az **iparhoz** vagy a **szolgáltatásokhoz** kapcsolódik.

Mivel foglalkozik a mezőgazdaság?

A mezőgazdaság legfontosabb feladata az élelmiszerek előállítása. A termékek egy részét azonnal elfogyaszthatjuk, másik része feldolgozva kerül az asztalunkra. A mezőgazdaság nagyon összetett, sokszínű terület. A gazdák **állattenyésztéssel** és **növénytermesztéssel** egyaránt foglalkozhatnak. Mindkét területnek számos ágazata van. A mezőgazdaság része a **halászat**, a **halgazdaság**, és ide tartozik az **erdőgazdálkodás** is. Ma már a mezőgazdaságban – részben a gépesítésnek is köszönhetően – egyre kevesebben dolgoznak (2. ábra).

1. Mely mezőgazdasági tevékenységek jellemzőek lakóhelyeden? Készítsetek listát a környéken előállított termékekről!

Energiára szükség van!

Biztosan megtapasztaltad már, hogy egy áramszünet során hirtelen kialudt a lámpa, kikapcsoltak a gépek. Igencsak tehetetlenek vagyunk ilyenkor. A lakosság és a gazdaság energiával történő, biztonságos ellátása az **energiagazdaság** feladata (3. ábra). Ehhez a területhez tartozik az energiahordozók kitermelése, az áramellátás és a gázellátás biztosítása is.

3. Nézz utána, hogy hol van a lakóhelyed közelében erőmű! Miből állítják elő ott az elektromos áramot?

1. ábra: Az autóbuszvezető is szolgáltatást végez munkája során

2. ábra: Mezőgazdasági dolgozó

2. Játsszatok el egy lakossági fórumot! A napirendben a fő téma, hogy milyen új ipari létesítmény épüljön a lakóhelyeden. Legyenek felszólalók, akik megfogalmazzák és indokolják a javaslatokat. A közösség tagjai érveljenek a javaslatok mellett vagy ellene! Végül szavazzatok a javaslatokról!

3. ábra: Energiagazdaságban dolgozók

Mivel foglalkoznak az iparban?

Az **ipar** az alapanyagok előállításával és feldolgozásával nagyon sokféle terméket állít elő. Ezzel összhangban nagyon sokféle ipari tevékenység, ipari ágazat létezik. Az ipar napjainkban is rengeteg embernek ad munkát. A mezőgazdasági terméket az **élelmiszeripar** dolgozza fel élelmiszerekké. Az építkezéshez szükséges téglát, cementet az **építőanyag-ipar**, az autót pedig a **gépipar** állítja elő, de a gépiparhoz tartozik az elektronikai eszközök (pl. tévé, mobiltelefon) gyártása is (4. ábra). A **vegyipar** termékei az élet minden területén jelen vannak (pl. tisztítószer, kozmetikumok, műanyagok, gyógyszerek).

4. Milyen ipari üzemek, gyárak működnek a lakóhelyeden és környékén? Melyik üzemben mit állítanak elő? Van-e közöttük országos vagy nemzetközi jelentőségű cég?
5. Melyik üzembe látogatnál el? Miért?
6. Szervezetek termékbemutatót a helyben vagy a környéki üzemekben készített termékekből!

A sokoldalú szolgáltatás

A szolgáltatásban dolgozók nem mindig állítanak elő kézzel fogható termékeket (pl. idegenvezető). Az iparhoz hasonlóan a szolgáltatások területén is sokszor összekapcsolódnak, egymásra épülnek a tevékenységek, pl. egy étteremben a szakács, a pincér munkája. A szolgáltatásokban dolgozók tevékenysége elengedhetetlen a gazdaság és a társadalom megfelelő működéséhez. A **szolgáltatások** sokféle területet ölelnek fel. Ide tartozik a **turizmus**, a **vendéglátás** és az **idegenforgalom** is (5. ábra). Napjainkban a szolgáltatások területén dolgoznak a legtöbben.

7. Mely szolgáltatások érhetők el a lakóhelyeden? Melyeket vetted már igénybe ezek közül?

Rendszerezd az ismereteidet!

Készíts gondolattérképet a felsorolt fogalmakból! Ki is egészítheted a fogalmak listáját. gazdaság, mezőgazdaság, energiagazdaság, ipar, szolgáltatások, növénytermesztés, állattenyésztés, halászat, erdőgazdálkodás, energiahordozók kitermelése, áramellátás, gázellátás, élelmiszeripar, gépipar, vegyipar, textilipar, oktatás, kereskedelem, egészségügy, közlekedés

4. ábra: Az ipar különböző területein dolgozók

Vágóhídi dolgozó – élelmiszeripar

Autógyári dolgozó – gépipar

5. ábra: Ők mind a szolgáltatásokban dolgoznak

8. Milyen szolgáltatásokat ismersz fel az ábrán?